

به بهانه روز جهانی مبارزه با کار کودکان

از پشت نیمکت مدرسه تا پشت چراغ قرمز

آسو محمدی

«تصاویر منتشر شده از گل خوری کودکان کار در شهر کرمان»، «کودکان کار بدون هویت که اسیر قاچاقچیان اعضای بدن می‌شوند»، «بارداشت بیش از ۳۰۰ کودک کار در خیابان‌های تهران» و... تنها بخشی از خبرهایی است که سال گذشته در مورد کودکان کار منتشر شد.

۲۲ خرداد یا ۱۲ ژوئن روز جهانی مبارزه با کار کودکان است. بر اساس گزارش‌های سازمان جهانی کار در سپتامبر ۲۰۱۷، ۱۵۲ میلیون کودک در سنین پنج تا ۱۷ سال (تقریباً یک میلیارد و سیصد میلیون کودک در سنین ۱۰ تا ۱۷ سال) تاکنون به کار اجباری هستند. گزارش سال ۲۰۱۸ یونسف نیز از ناتوانی جامعه جهانی در حفاظت از کودکان در برابر خشونت، فقر و گرسنگی، بیلابنی خاکستری می‌دهد. میلیون‌ها کودک در معرض آسیب‌های جنگ هستند و افغانستان، عراق و یمن در صدر فهرست بدترین کشورها قرار دارند.

اگرچه آمارهای این سازمان حاکی از کاهش کار اجباری کودکان از سال ۲۰۰۰ است، اما روند کاهش این پدیده بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ میلادی با کمندی همراه بوده است؛ همچنین ۱۲۱ میلیون کودک تا سال ۲۰۲۵ میلادی همچنان درگیر کار اجباری خواهند بود.

۶۰ درصد کودکان کار ایرانی هستند

بر اساس برخی گزارش‌های غیررسمی دو میلیون کودک در ایران

کارگری می‌کنند. حدود ۶۰ درصد کودکان کار ایرانی هستند که کل کودکان کار را شامل می‌شوند، همچنین ۳۴ درصد از این کودکان در حال تحصیل هستند، ۴۰ درصد ترک تحصیل کرده‌اند و ۲۴ درصد اصلاً به مدرسه نرفته‌اند. قصه کودکان کار به غایت غم‌انگیز است و تصاویرشان برای اکثر ما آشناست؛ چراغ قرمز می‌شود، پشت خط سفید یک به یک خودروها صف می‌کشند. ۲۸،۲۹،۳۰ و... نایب شماره پایین می‌آید و زمان زیادی برای پول درآوردن نیست. هجوم می‌آورند، یکی دستمالی در دست دارد و می‌خواهد باقی‌مانده‌های شیشه خودروها را دستمال کاغذی رایزور در بغلش جاده‌دهی دیگری بطوری خالی آب معدنی در دست دارد که داخلش پر از اسپند است و در دست دیگرش ذغال گردانی که با دست درست شده، بین خودروهای چرخند و یک به یک راننده‌ها و سرنشینان را نگاه می‌کنند، بر امید اینکه کسی دستش در جیبی فرودرد.

شاهدافزایش

تعداد کودکان کار هستیم

تعداد کودکان کار هر روز بیشتر می‌شود. در گذشته‌های نه چندان دور اگر در هر محله یا کوچه و برزنی، یکی یا دو کودک با گونی‌های بزرگ دیده می‌شد، حالا چندین کودک دیده می‌شود. کمی پیش‌ترها اگر در هر چهارراه چند کودک سرگردان بودند و با هر چراغی که قرمز می‌شد می‌دیدند تا به چراغ برسند، حالا سر هر چهارراهی، کودک

تقسیم شده‌اند و آنقدر تعدادشان زیاد است که دیگر به دویدن نیازی ندارند. آنطور که نایب‌رئیس انجمن حمایت از حقوق کودکان، می‌گوید: «به‌رغم آنکه در سطح جهان آمار کودکان کار رو به کاهش است؛ در ایران به دلیل شرایط اقتصادی حاکم، شاهد افزایش تعداد کودکان کار هستیم»

آنانهان آوران خانه هستند. اگر خانه و کاشانه‌های هم‌نیا، نان‌آوران زندگی خود هستند. کمک خرج پدری که نمی‌تواند با حداقل حقوقی که هر ماه می‌گیرد، اجاره خانه، خرج زندگی و هزینه‌های تحصیل را پرداخت کند. «تا زمانی که ساختارهای اقتصادی کشور اصلاح نشوند و تا فقر ریشه‌کن نشود، این روند ادامه خواهد داشت».

این راپاره پڑهوش به ایستامی‌گود، نایب‌رئیس انجمن حمایت از حقوق کار کودکان: «زمانی که حداقل دستمزد یک کارگر ۸۰۰ هزار تومان بود و حالا یک میلیون و نیم در حالی که قیمت اجاره خانه‌ها سر به فلک می‌زند، با یک محاسبه سرنگشتی می‌توان فهمید که با این میزان حقوق و دستمزد حتی نمی‌توان یک سر پناه مناسب داشت و از حداقل‌ها به‌رماند بود؛ به این ترتیب وقتی از اوضاع اقتصادی ناپس‌مان‌آگاه نیستیم و ساختارهای غلط را اصلاح نمی‌کنیم؛ عجیب نیست که در آییننامه‌هایمان مدعی آن شویم که با پرداخت ماهیانه ۵۰ هزار تومان به هر کودک کار می‌توان آسنان‌را به چرخه تحصیل برگردانده و از رشد این معضل در کشور جلوگیری کرد! چنانچه خواهیم کودکی را از چرخه تولید خارج کنیم، باید درک صحیحی

ایران عضو کنوانسیون منع کار کودک است؛ کنوانسیونی که تاکید می‌کند، به کارگیری کودک در تفکیک و جمع‌آوری زباله، در ساخت‌وساز، در کوره پز خانه خطرناک و... ممنوع است

از شرایط اجتماعی و اقتصادی کشور داشته‌باشیم.»

از پشت نیمکت مدرسه‌ها، به سمت چهارراه‌ها

حالا بد اقتصاد کشور و شکاف درآمد و هزینه‌هایی که روز به روز هم بیشتر می‌شود، حالا تعداد کودکان کار را به شکل قابل توجهی افزایش داده. آمارهای رسمی از تعداد کودکان کار وجود ندارد، آخرین آمار مربوط به مرکز آمار است که سال ۸۵ منتشر و اعلام کرد که «یک میلیون و ۷۰۰ هزار کودک در ایران به صورت مستقیم درگیر کار هستند.» اما آمارهای غیررسمی گاهی تند می‌شوند و خبر از کارگر بودن چند میلیون کودک حکایت می‌کنند، نه یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر.

ثرا عزیز پناه، عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان و فعال کودک، از بالارفتن تعداد کودکان کار، نگران است و به «توسعه ایرانی» می‌گوید: «ما در کشور با دو مقوله در ارتباط با کار کودکان مواجه هستیم، یکی از عمده‌ترین آنها وضعیت معیشت مردم است، موضوعی که دست‌اندرکاران

و سیاست‌گذاران، بارها به آن اشاره کرده‌اند، ما زمانی که می‌گوییم دچار ریزش تحصیلی هستیم، یا می‌گوییم چهار میلیون دانش‌آموز ترک تحصیل کرده‌اند، به این معنی است که خیلی از این افراد وارد بازار کار شده‌اند، هر چند یک بررسی علمی در این زمینه انجام نشده اما مشخص است که این کودکان از پشت نیمکت مدرسه‌ها، به سمت چهارراه برای دستفروشی، یا کارگاه‌های زیرزمینی برای کارهای سخت پرتاب می‌شوند، مایخی از آنها را اکثر سطوح مایکنیزه می‌بینیم که در حال جمع کردن ضایعات و پلاستیک هستند. اینها همان کودکانی هستند که باید در مدرسه درس می‌خواندند.»

حذف کودکان دهک‌های پایین از سیستم آموزشی

اودامه می‌دهد: «شرایط سخت اقتصادی، وضعیتی که با تورم و سقوط قیمت نفت ایجاد شده، منجر شده تا دهک‌های پایین جامعه، کودکانشان را از سیستم آموزشی خارج کنند و آنها را به کارگاه‌های خیابان‌های فرستند، این تقصیر خانواده‌ها نیست.» این فعال حقوق کودک، به کار کودکان مهاجر در کشور هم اشاره می‌کند: «ما اکنون با مشکل کودکان مهاجر و پناهنده مواجه هستیم، کسانی که به طور غیررسمی از کشورهای همجوار به ویژه افغانستان وارد کشور می‌شوند، آنها به قصد کار می‌آیند و می‌خواهند به معیشت خانواده‌هایشان کمک کنند اما به دلیل نداشتن کوچک‌ترین اوراق هویتی، در دشوارترین شرایط و بدترین مکان‌ها، مشغول به فعالیت می‌شوند. متأسفانه برخی از دستگاه‌ها؛ جمله شهرداری آنها را به کار می‌گیرند، ما خیلی از این کودکان را در حال جمع‌آوری زباله زیر گونی‌های بزرگی که چندین برابر وزن خودشان، وزن دارند، می‌بینیم.»

او کار کودکان مهاجر در کشور را مقوله پنهانی توصیف می‌کند که به آن توجه زیادی نمی‌شود: «ما ۳۰ سال است که با موج مهاجران مواجه هستیم پس چه زمانی می‌خواهیم به این موضوع بپردازیم، چه زمانی می‌خواهیم شرایط کار این کودکان را تغییر و متوقف کنیم، همه اینها در شرایطی است که ایران عضو کنوانسیون منع کار کودک است؛ کنوانسیونی که تاکید می‌کند، به کارگیری کودک در تفکیک و جمع‌آوری زباله، در ساخت‌وساز، در کوره پس‌خانه، در مکان‌های پرسر و صدا، در کارهای شبانه و خطرناک و... ممنوع است.»

وجود کودکان کار را باید زیرمجموعه برخی گزارش‌های غیررسمی می‌گویید که حدود ۳۰ درصد کودکان

عضوانجمن حمایت از حقوق کودکان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: وضعیت معیشتی موجب شده است که کودکان از پشت نیمکت مدرسه‌ها، به سمت چهارراه برای دستفروشی یا کارگاه‌های زیرزمینی برای کارهای سخت پرتاب شوند و آنها را کنار سطوح مایکنیزه در حال جمع کردن ضایعات و پلاستیک ببینیم

کار را کودکانی تشکیل می‌دهند که به مدرسه نمی‌روند. او می‌گوید: «چرا کودکان ما به جای حضور در مدارس و نشتن پشت نیمکت‌ها، در حال دستفروشی و بنایی و کار در مزارع هستند، دیدن این کودکان نیاز به یک اراده دارد، ما باید وجود این کودکان را بپذیریم، کنوانسیون منع کار کودک از ۱۲ ژوئن سال ۲۰۰۱، از سوی سازمان جهانی کار، این موضوعات را پیگیری می‌کند، آنها از همان سال تمام اشکال مشقت‌بار کار کودکان را رصد می‌کنند و کشورها را موظف کرده تا در این زمینه نظارت دقیق داشته باشند.»

به گفته این فعال حقوق کودک، قانون کار، مشاغل خانگی را از شمول نظارت خارج کرده، این در حالی است که خیلی از این کودکان در همین مشاغل خانگی، به بدترین شکل مشغول کار هستند، دولت باید تنگنای خانواده‌ها را بپذیرد، یکی از آنها هم ورود به معیشت خانواده هاست، چرا که وقتی معیشت به خطر می‌افتد، اولین محرومیت‌ها شامل حال کودکان می‌شود و کودک را از آموزش، تحصیل، بهداشت و... محروم می‌کند. اینها همه چرخه فقر را سرعت می‌بخشد.

این عضو انجمن حمایت از حقوق کودکان به آمار حاشیه‌نشینینی که از سوی وزیر کشور اعلام شده، اشاره می‌کند: «وزیر سابق کشور گفته ما ۱۱ میلیون حاشیه‌نشین داریم، از آن طرف می‌گویند ۱۰ میلیون بی‌سواد مطلق در کشور وجود دارد، از آن طرف آمارهای بانک از وضعیت معیشت مردم را در کنار بی‌کاری قرار دهیم، آنچه به دست می‌آید، چاله‌هایی است که با کار کودکان پر می‌شوند.» او از اینکه در برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه به کار کودک توجهی نشده است، گلایه می‌کند: «متأسفانه در برنامه ششم توسعه هم به صورت مشخص محرومیت کودکان در نظر گرفته شده است.»

بین دنیای ذهنی با دنیای واقعی آنان افزایش پیدا می‌کند و در نتیجه به اضطراب و افسردگی دچار می‌شوند.

به باور کارشناسان قدم اول برای رهایی از چنین روابطی این است که فرد خود را از بلا تکلیفی برهاند و برای خود روشن کند که چنین عشقی به جای رشد و بالندگی، تنها تحقیر و طرد را به همراه دارد و یا نادیده گرفته شدن، فقط له شدن غرور، احساس و شخصیت وی را به با می‌آورد.

به عنوان نکته پایانی نیز باید متذکر شد بسیاری از افراد برای خاتمه دادن این قصه و روبرو شدن با واقعیت حتماً از یک متخصص باید کمک بگیرند تا از طریق حل این ناهنجاری‌های رفتاری که ریشه در طفولیت، روابط عاطفی و عطش‌های عاطفی فرد در دوران کودکی دارد، یاد بگیرند که از رفتارهای نامفهوم و اتفاق‌های پیش‌افتاده عادی افراد، برداشتی که خودشان دلشان می‌خواهد را انسانی‌سازند و با آنها ناراحت یا دلخوش نشوند.

این معنی کردن رفتار دیگران عادت کرده‌اند؛ بنابراین می‌توان گفت یکی از علل مهم در شکل‌گیری عشق‌های یکطرفه، همین عادات غلط و حساسیت‌هایی است که در افعال و رفتار افراد است.

اشتباه فاحش بسیاری از افراد این است که به یکدیگر اجازه و فرصت بیان کردن و ابراز احساسات نمی‌دهند و خود تمام حالات و رفتار را آنطور که تمایل دارند، تفسیر و تعبیر می‌کنند. به بیان دیگر تا نگاه مه‌ربان از فردی می‌بینند، در تصورات و خیالات خود غرق می‌شوند که او هم عاشق من است؛ تا کمی توجه و حمایت دریافت می‌کنند، دلشان را به این دلخوش می‌کنند که او هم مرادوست دارد که به من کمک می‌کند. و تمام این خیالات خودساخته را بال و بال و داد، آنها را باور کرده و با آنها زندگی می‌کنند. فارغ از آنکه به یاد داشته باشند که ممکن است تمام برداشتها، تعبیر و پیش‌فرض‌هایشان اشتباه از اب و بیاید؛ این بازی ذهنی که برای خود به راه انداخته‌اند را آنقدر ادامه می‌دهند که فاصله

از گوشه و کنار

بامکاری پلیس و مراکز امنیتی «طرح زیست شبانه» اجرایی می‌شود

عضو کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر گفت: ایرادات انتظامی و امنیتی «طرح زیست شبانه» با هماهنگی نیروی انتظامی بر طرف خواهد شد. به گزارش خبرنگار ایلنا، طرح زیست شبانه در بهمن ماه سال گذشته در شورای شهر تهران به تصویب رسید و مقرر شد این طرح به مدت شش ماه از اردیبهشت ماه به صورت آزمایشی در چند نقطه پایتخت اجرا شود. اما اجرای آن پس از ماه مبارک رمضان به دلیل نداشتن پیوست انتظامی متوقف شد و در حالی که پلیس بر الزام رعایت پیوست امنیتی در این طرح تاکید دارد و اجرای این طرح را تا رعایت نشدن ضوابط انتظامی منتهی می‌داند، اما برخی اعضای شورای شهر بر اجرای آن تاکید دارند. در همین راستا حسن خلیل آبادی، عضو کمیسیون اجتماعی، فرهنگی شورای شهر در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا در این باره گفت: طرح زیست شبانه اکنون در فرمانداری تهران قرار دارد و در حال بررسی است. وی با اشاره به اینکه مراکز انتظامی و امنیتی ایراداتی به این طرح وارد می‌کنند، تصریح کرد: مخالفت اساسی از سوی نیروی انتظامی وجود ندارد، گرچه به این طرح ایراداتی به لحاظ انتظامی و امنیتی گرفته شده که باید با نیروی انتظامی هماهنگی داشته باشیم و آنها را حل کنیم. خلیل آبادی بابیان این نکته که پیوست‌های امنیتی و انتظامی طرح باید از سوی نیروی انتظامی تدوین شده، گفت: شورای نیر باید کمک کند تا این پیوست‌ها به تصویب برسد.

همزمان با افتتاح طرح آمایش ۱۴ اعلام شد: ۹۳ درصد از اتباع خارجی کشور افغان هستند

مدیر کل امور اتباع خارجی وزارت کشور با بیان اینکه ۹۳ درصد از اتباع کشور افغان هستند، از تحویل برخی از کارت‌های آمایش اتباع، در روز سه‌شنبه (۲۱ خردادماه) خبر داد. مهدی محمودی گفت وگوب ایسنا بابیان اینکه طرح آمایش اتباع هر ساله انجام می‌شود، گفت: تعدادی از پناهندگان در طرح‌های آمایشی یک تاسیز دهم شرکت کردند و به نوعی در داخل کشور تحت عنوان پناهنده باقی‌مانده‌اند که برای این افراد و خانواده‌هایشان کارت‌های آمایش صادر می‌شود. وی ادامه داد: طرح آمایش به دلیل این است که اطلاعات اتباع ساکن در کشور به روز شود و برآورد است و ولادت یا فوتی بین آنها رخ داده باشد یا تغییر مکان داده باشند. به همین دلیل نیاز است که سالی یکبار این طرح انجام شود. همچنین در این طرح نیازسنجی برای ارائه خدمات، تمدید دفترچه‌های سلامتی، صدور کارت اشتغال صورت می‌گیرد. مدیر کل امور اتباع خارجی وزارت کشور اضافه کرد: طرح آمایش چهاردهم که ۱۲ اردیبهشت کلید خورد، در هشتم خردادماه نیز نوبت دهی آغاز و از ۱۸ همین ماه نیز به صورت رسمی شروع شد. قرار است امروز سه‌شنبه طی مراسمی به صورت نمادین در یکی از دفاتر خدمات اتباع کارت‌های صادر شده را تحویل دهیم.

اختار به شهرداری بابت فعالیت مدیران دوشغله

عضو کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران از فعالیت تعدادی مدیر دوشغله در شهرداری تهران گلایه کرده به گزارش ایسنا، حجت‌نظری صبح دیروز در تذکر پیش از دستور خود به دوشغله بودن برخی مدیران در شهرداری تهران گلایه کرد و گفت: برابر قانون تصدی بیش از یک شغل در سازمان‌ها به جمله شهرداری تهران ممنوع است، اما متأسفانه به رغم صراحت قانونی تعدادی انگشت‌شمار دارای دو پست سازمانی در شهرداری هستند. وی با طرح این پرسش که مگر از میان جوانان افراد متخصص و متعهد پیدانمی‌شوند که افرادی بیش از یک شغل دارند، گفت: به‌عنوان منبع انسانی اختاری دهم که هر چه زودتر این دوشغله‌ها را تعیین تکلیف کنند در غیر این صورت اسامی آنها منتشر می‌شود.

در گیر عشق یک طرفه باشیم یا نباشیم؟

نازانه ناصح، دکترای روانشناسی عمومی

خواه آدم ضعیفی باشید یا قوی، وابسته‌باشید یا فردی مستقل و خود ساخته گاهی در زندگی ممکن است شرایط برایتان به گونه‌ای رقم بخورد که در جوش و خروش‌های عاطفی خویشتن احساس کنید، شخصی خاص در زندگی شما از آرزو و احترام والایی برخوردار است بطوریکه حضور وی در زندگی شما بسیار ارزشمند و پر رنگ قلمداد می‌شود. براین اساس چنین فردی جایگاه ویژه‌ای را در دنیای شما، احساسات و عواطف‌تان به خودش اختصاص می‌دهد. از اینرو تمام تلاش خود را به کار می‌بندید تا در نظر او فردی جذاب به نظر برسید و به نوعی دل از

او بر بایید. این رابطه و همت شما زمانی جذاب به نظر می‌رسد که این احساس، مشترک و دوسویه باشد و هر دو طرف به نوعی تمایل عاطفی و احساسی متقابلی نسبت به یکدیگر داشته‌باشید. اما گاهی از اوقات اوضاع بر وفق مراد ما پیش نمی‌رود و چشم‌باز می‌کنید و می‌بینید دقیقاً به کسی علاقمند شده‌اید که هیچ دل بستگی و احساسی به شما ندارد و به عبارتی در وسط یک «عشق یکطرفه» گرفتار شده‌اید. در همین راستا رنج دوست داشتن فردی که علاقه‌ای به شما ندارد نیز آسیب‌های بسیاری را برایتان بوجود آورده است که احساس ناامیدی و افسردگی یکی از آسیب‌های جدی برخاسته از این نوع روابط به حساب می‌آید. به نظر شما چه پیشامدی حادث می‌شود تا فردی در یک رابطه عاطفی یکطرفه گرفتار شود؟

بدون شک شکل‌گیری روابط عاشقانه، یکی از اصلی‌ترین بخش‌های زندگی هر فرد محسوب می‌شود که اگر این احساس عاشقانه به صورت دوطرفه تجربه شود یکی از مطلوب‌ترین روابط محسوب می‌شود که رشد و پیشرفت بسیاری را برای هر یک از طرفین به ارمغان می‌آورد؛ اما در این میان حال اگر چنین دوست‌داشتنی به صورت یکطرفه تجربه شود، جز نابودی احساسات و دنیای فرد درگیر در چنین رابطه‌ای، هیچ آرمغان دیگری را به بار ندارد. بنابراین باید خاطر نشان کرد یکی از مشکلات اصلی و اساسی بسیاری از افراد گرفتار در چنین روابطی این است که دائماً در ترجمه کردن رفتارهای دیگران درگیر هستند؛ به نوعی در این حرکت، هر جمله، هر اشارت و هر پلک برهم‌زدن چه معانی و تفاسیری بدنبال دارد، به سر می‌برند. دقیقاً به